

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., KOHÁRY-UTCA 4., II. EM.
Telefonszám: Lipót 974-24.
Minden pénz a lelkeszi hivatal címére küldendő.

Felölös szerkesztő:
JÓZAN MIKLÓS
Munkatársak:
Botár Imre
Buzogány Anna
dr. Csiki Gábor

Megjelenik havonként.
Előfizetési ára:
Egy évre 4 pengő

Torda: 1568. **HATÁRKÖVEK** Pozsony: 1848.
az unitárius egyház történetében. Ezeken a helyeken mondotta ki az országgyűlés előbb Erdélyre, azután egész Magyarországra nézve, hogy az unitárius vallás bevett vallás (recepta religio).

Halhatatlan lélek.

„Nem hal meg az ki milliókra költ
dus élte kincsét, ámbár napja múlt“
Arany.

»Igazán tiszteletreméltó s bámulatos egy lény ez a halhatatlan lélek!«

„S mégis mennyi kétség torlódik föl előtte, mikor legfölségesebb ösztöne s vágya szerint Isten felé tart! Mikor az az Isten végtelen. Oda néz-e az ocean annak a kis kagylónak, mely a tenger fővényében várja a dagályt? A tudomány kivetette a földet világgözponti helyzetéből, melybe beleképzeltek s lett belőle, ebből a nagy földből kis porszem, melyet ragad a világforgások árja. Mikor ezt a földet oly nagynak tartottuk, hogy minden körülötte forog és érte villog ott fenn az égen, elhittük könnyebben, hogy a világ ura kedvét leli a világok e dédelgetett központi csillagában s azoknak a lelkeknek, kik e Terra csillagon élnek, szívdobbanásait, szerető vágyait, imázó ajkuttogásait számlálja, s el nem felejtí soha.

„De most, mikor kiviláglott, hogy a föld s az ember oly kicsiny s az Isten oly nagy; — mikor nagyságának sugara, mellyel hatalmának, gondviselésének, mérhetetlenségének, fölfoghatatlanságának köreit rajzolja, egy szökelléssel a végtelenbe nyult meg: oly kicsiny lett egyszerre az ember s oly mérhetetlen nagy lett az Isten, hogy e kettőt viszonyba, összeköttetésbe hozni többé ugylátszik nem lehet. Mire valók akkor az ember erkölcsi törekvései? hová irányuljanak tökéletességi vágyai? minek áztatni és ámitani ezt a kis bogarat avval, hogy szárnyra kelve a végtelenbe érhet?

»Igazán kicsiny az ember; hanem az nem baj; azonban van kicsinységének velelépkedő árnyéka és reményeit homályosító átka, hogy kicsinynek gondolja az Istent is. Kicsinynek, mert bár végtelennek mondja, mégis azt tartja róla, hogy nem éri el azt a kicsiny lelket, mely e földön feléje vágyik. Lám, ha félsz tőle, hogy el nem ér az Isten: gondold nagyobbak; akkor elér téged is. Gondold végtelennek, akkor közelebb lesz hozzád is. S ha közel lesz hozzád, *ugy-e akkor átadod magad egészen ennek a nagy, végtelen, fölséges Istennek? Ugy-e akkor belerohánsz s beletemetkezel? Ugy-e akkor vele egyesülni, benne s éte élni, életéből életet meríteni s benne végleg megnyugodni örömödnek, céloznak, boldogságodnak tartod?«*

... Jesus, Jesus ... *Favele linguis ...*

Prohászka Ottokár: „A magasságok felé“
(192-193).

† Prohászka Ottokár.

A római katolikus egyházat mély gyászba bötotta Székesfehérvár tudós püspökének, a kiváló szónoknak és emberbarátnak Budapesten, az egyetemi templomban, történt tragikus halála. A nagy veszteséget, mely az ő távozásával a kereszténység egyetemét és a magyar közéletet érte, mi is átérezzük. Ennek jeléül budapesti székházunkra kitűztük a gyászlobogót, a székesfehérvári székes-káptalanunk részvét táviratát küldöttünk s a temetésen József vikárius a magyarországi Unitárius Egyház képviselőjeként megjelent. Ugyanő az Országos Bethlen Gábor Szövetség szerdai előadásán (ápr. 6.) így parentálta el a mindnyájunk által tisztelt és nagyrabecsült főpapot...

„Ma bocsatának le a sirba egy olyan testvért, aki az egyformaság külső köntöse alatt egyetemes emberi szívet hordozott, s geometriai arányokban növekedett előttünk testben és lélekben, amint folytonfolyvást közeledett az egység örök kútfejéhez, az élő Istenhez... A szó itt elnémul. A dogma tanácstalanul áll meg a küszöb előtt, amelyre ez a szó van oda lehelve: örökkévalóság... Itt már csak imádkozni és örvendezni lehet, hogy az ígért betelt, a megváltás műve befejeződött s a concíliumok sötét átkai meg nem fogantak.

Ő maga, egy munkás, színes, hasznos, szép és istenes életnek áldozatos követője, — a legmeggyőzőbb argumentum a mellett, hogy a máznak és a holnapnak emberi tervezései miként olvadhatnak belé egy nagy egységbe, az isteni öntudat öncélú remekébe, ahol *l'art pour l'art* — az élet művészete.

Az idő neki fog igazat adni, aki a tengert nem akarta a tenyerével kimeríteni, hanem inkább elmerült végtelenjében. Ilyen főpapnak én is szívesen lennék hallgatója — hiszen meghalt bár, még mindig szól, beszél. Ilyen buvárral én is szívesen leszálok az emberi szív fenekére, hogy ott együttesen kutassuk az Istennek mélységeit. Bátor vagyok benne, hogy okos tapasztalattal, — lélek szemével, ki fogjuk kerülni a sekélyes zátonyokat, amiken élet és tényészet nincsen: csak saját magunknak megkövesedett romjai. —

Ami mi kerestünk, az hát nem a kívülről reánk erőszakolt mesterséges egyformaság, amelyből elköltözött a lélek, hanem az emberi szív örök vágyaiból sarjadzó egység, amely nőttön-nő; amint időben térben távozik s végül is Ahhoz tér, Abban találja fel önmagát, aki mindenekben — minden...»

Aldott az igaznak emlékezetet!

Szolgálat.

(Hugh Latimer, 1485—1555.)

Isten mindnyájunknak kijelölte a maga munkakörét. Ki min! forgolódik a szolgálóban, úgy veszi hasznát. Hogyha hűséges és megbízható, kedvességet nyer Istennel s megnyílik előtte az örökélet kapuja.

Szent Antalról olvassuk a következő szép kis történetet. A szent elvonult a pusztába. Ott sokat böjtölt és imádkozott. Sanyargatta magát. Nem is akadt hozzá hasonló szent férfiú abban az időben. Mind e mellett egyszer csak azt sugja neki egy mennyei szózat: „Antal, Antal, alig vagy ám te olyan tökéletes, mint bizonyos foltozó varga Alexandriában.

Erre a szent fölkerelkedett, utnak indult s meg sem állt Alexandriáig, ahol csakugyan megtalálta, akit keresett. A varga elcsodálkozott: ugyan bizony mi járatban lehet ez a szent férfiú az ő egyszerű házánd. A szent csak arra kérte, hogy mondja el neki az ő életmódját s hogy nap-nap után mivel foglalkozik.

„Uram” — mondá a varga — „ami engem illet, nincs nekem semmi érdemem, hiszen az én életem egyszerű és jelentéktelen. Én csak egy szegény foltozó varga vagyok. Korán reggel, amint felébredek, első dolgom az, hogy imádkozzam. Imádkozom a városért, amelyben lakom; imádkozom a viros lakóiért, kivált a jó szomszédokért. Azután hozzáfogok a rendes munkámhoz, hogy megszeressem a napi kenyeret a magam és családom számára. Ügyelek arra, hogy senkit meg ne csaljak, mert semmit se utálok annyira, mint az alakoskodást. Ha tehát valamit ígérek valakinek, azt meg is tartom és teljesítem. Így töltöm a napokat csöndes egyhangúságban feleségemmel és gyermekeimmel együtt, akiket Isten nagy nevének félelmében igyekezem fölnevelni. Mindössze ennyiből áll az én életem története”.

Látnivaló ebből, hogy a jó Isten szeme vélogalás nélkül kedveli azokat, akik e földön betöltik szent hivatásukat, amellyel nemesen gondolkodnak és egyszerűen élnek. Szent Antal derék ember volt. Méltó arra a nagy tiszteletra, amely emlékét ővezi. De ez a szegény foltozó varga is a maga jámbor ágában és egyszerűségében, a jó Isten előtt éppen olyan kedves.

P. b.

„Ti pedig így imádkozzatok“.)

Jézus személyi kiválóságának titka, mely őt más próféták fölé emelte és ma már több, mint 400 millió ember eszményképévé avatta, abban az imádságos lelkiületben keresendő, amely neki legjellegzetesebb tulajdonsága volt. Az imádságból merítette azt a csodás erőt, mely őt világot üdvözítő szent hivatásának betöltésére rásegítette. S minél nehezebb feladatok elé állította őt az élet és a kötelesség, annál gyakrabban fordult az imádsághoz, hogy benne kapcsolatot keressen magának az élő Istennel. Valahányszor az imádság áhitatában az Istennel beszélt, Istennel találkozott, mindannyiszor újjászületett, újult erőt merített nagy, nehéz feladataihoz. Ezt a benső újjászületést, ezt a lelki átváltozást, mely rajta mindig külsőleg is kifejeződést nyert, írja le Lukács evangélista a IX. 29

1) Felolvasta a Dávid Ferenc Egylet februári gyűlésén.

v. ben. És imádkozás közben az ő orcájának ábrázata elváltozik és az ő ruhája fehér és fényes lón.

Erzönyára egy ilyen jelenet tanui lehettek a tanítványok, mikor e kéréssel fordultak mesterükhöz: »Taníts meg minket is imádkozni.« S Jézus megtanította akkor őket arra az imádságra, mely a »Mi atyánk« néven maradt szent örökségképpen mireánk. Hosszu századokon át, több százmillió ember imája volt és maradt fenn ez a mi számunkra is mind a mai napig. Az az egyszerű és közvetlen hang, az a mélységes hit és föltétlen bizalom Istennel szemben, mely minden egyes sorából kicsendül, az egész keresztény világ közös imádságává avatta a »Mi Atyánkot.« Századok folyamán a hit tetelei felett a keresztény világban ezer vita támadt, pártokra szakadtak Krisztus követői, a felekezetek harcában, a vallásháborúkban, tengernyi vér folyt el. De, ha közben-közben letették a fegyvert és imádkozásra került a sor, kezeket keresztbe kucsolva katolikus és protestáns, közös áhitattal, egyértelműleg ismételték naponta a Jézustól szent örökségképpen maradt »Mi Atyánk« szavait. Közös kátét Jézus követői számára szerezni nem sikerült, de van egy közös szent imádságunk, mely mindnyájunk szívét Istenhez emeli, akármelyik felekezet temetőjében keressük is Őt. Bölcsönktől a koporsóig kíséri mindnyájunkat, királyokat és koldusokat egyaránt ez a szent imádság. Ez az imádság szállt az ég felé az örömmel ama boldog óráján, mikor a keresztvíz csöppjei ártatlan fejünkre aláhullottak és ezzel az imádsággal az ajkukon keresik majd bizonyára Istent szereteteink akkor is, mikor koporsókat állják körül gyászruhában, könnyező szemekkel. Ez a legegyszerűbb és legszebb imádság, mely ember szívéből valaha Istenhez szállott. Jézus célja valóban az volt, hogy példát adjon vele nekünk is, hogy miképp közeledünk naponta imádságainban a mi teremtető Istenünk felé.

De mintha a mai modern ember nem tudna elég odnadsással, szívből igazán imádkozni, úgy amiut azt nagyapáink és nagyanyáink tettek. Vannak különben alapjában vallásos lelkű emberek, kik úgy gondolkoznak, hogy Istennek, ki mindent jól tud és ismeri rejtett gondolatainkat is, még mielőtt azok formát ölthetnének, nincs szükség rá, hogy vágyainkat, óhaj-tásainkat előtte elmondjuk. Ő gondot visel amugy is mireánk, nem azért, mert mi kérjük Őt, hanem azért mert Ő szerető Atyánk, aki még ha kérdők se tudna kenyér helyett kágyót adni nekünk. Vannak, akik így okoskodnak: világunk életműködése és abban az események menete örök változtathatatlan erkölcsi és természeti törvények jegyében történik, az embernek tehát semmi reménye nem lehet arra, hogy ezeket a törvényeket imádságával akármilyen irányban is a maga javára Istennel megváltoztassa. Valahogy modern életünk körülményei se alkalmasak eléggé arra, hogy imádságos érzelmeiket ébresszenek bennünk. Sodor az élet rohanó árja. Nehezen találunk egy-egy csendes órát, hogy az áhitat szárnyain emelkedjünk. Vele árslagjon lelkünk. Tévednénk azonban, ha azt hinnők, hogy mindez az imádság szent ösztönének kialakítását jelzi az új kor gyermekének a lelkében, mintha szünőfélben volna a lélek vágyakozása Isten felé. Csak külsőleg nem tudja lelke sóvárgását olyan könnyen kifejezésre juttatni és imába önteni, amint az boldo-

gabb előde tette. Az imádságos érzület az ő szívében se gyöngébb. S ha jönnek nagy, megrázó események, ez az érzés az ő esetükben is a szívből az ajakra tör és megható módon fennhangon kezdenek imádkozni az addig néma ajkak, mert hiszen a teremtető Isten művészi keze eredetileg minden emberi lelket imádkozásra hangolt fel, csak kell valami csapás, betegség, halál vagy háboru, ami a hirt megrezditse.

Az imádkozás a léleknek veleszületett ösztöne, örökölt alaptermészeti, legjellegzetesebb vonása. Mint ahogy az iránytűt a magnetikus erő minden helyzetben a Polusok felé fordítja, úgy fordul imádságos ösztönével a lélek is minden helyzetében teremtető Isten felé. Mint ahogy a virág kelyhével a nap sugarai felé fordul, honnan életerőt, szirmai színét és illatát szívja, olyan természetes ösztönrel fordul a lélek is vágyaival az élő Isten felé. Mi minden életnek, erőnek és áltásnak örök, szent forrása. Mint testünknek a mindennapi kenyér, lelkünknek az imádság épp oly nélkülözhetetlen tápláléka, imádságból él, imádságból veszi a maga éltető erőit, mindent, ami jó és boldogító. Lehet, hogy sokszor csak egy-két mondatban, vagy csupán csak egy elgondolásban, vagy egy sóhajtságban nyer kifejezést a lélek imája, de mindannyiszor új hit és új erő forrása.

Naponként, óránként, sőt percenként ezer meg ezer imádság száll az ég felé, ezer féle nyelven, ezer meg ezer tarka érzelem szólal meg bennük, öröm és fájdalom, remény és csalódás hangja ujjong vagy panaszol, hálálkodik vagy könyörög bennük, de mind-egyiknek közös jellemző vonása: szent vágyakozás a Mindenható felé, kinek hatalma alatt vagyunk, élünk és mozgunk és akit Istennek mond ajkunk. Ki ne érezné, hogy mi emberek, legyünk bár százszor olyan hatalmasok, erősek is sorunk és szerencsénk kovácsolásában — egy nálunknál sokkal nagyobb és erősebb szellemi erő, hatalom jogara alatt élünk, aki tőlünk független, de akitől az egész teremtetett világ függ? Ki ne érezné, hogy életünk Isten kezében van? Ő hívott miüket az ismeretlenség homályából életre, életünket neki köszönhetjük és nem önmagunk kezemunkájának. Az imádság a szív szent vágyakozásából fakad, mellyel az ember meghitt viszonyt, kapcsolatot keres magának Istennel. Teszi ezt magasatalás, hódolat, bűnbánat, kérés; könyörgős alakjában, mindenikből van valami az igazi imádságban, amit néha hangos szavakkal, máskor meg néma áhitattal mondunk. Sőt sok ember imádságában, főképp az ősemlerében volt valami a félelem érzetéből is azaz a magasabb lényvel szemben, kinek hatalma alatt érezte sorsát, életét.

Hogy aztán a fenti érzelmekből melyik elem van tulsulyban s főképp az, hogy imádságában mit kér az Istentől, az az illető ember életviszonyaitól, műveltségétől, lelki finomságától és mindenekfölött attól függ, hogy milyennek képzei el Istenét. Ha végig hallgatom valakinek imádkozását, előttem áll az illető ember minden lelki tulajdonságával és műveltségével. Volt idő, mikor az emberek magát a napot imádták, mint Istent, mert érezték, hogy abból árad alá a földre minden világosság és életadó melegség. Némely törzsek magát az anyaföldet imádták, mert

az adja a tápláló kenyeret. Volt idő, amikor egy fatuskó, vagy egy-egy kőszikla előtt borult le az ember imádatával, mert abban, vagy amögött képzelte azt a titokzatos, mindenható szellemet, kinek kegyeit kereste. Az ő héber képzelet egy királyi trónusba ültette az Istent, kinek rideg, szigorú jogára alatt áll a világ, de aki bizonyos feltételek mellett olyan kiváltságos kegyeket biztosít a hozzá könyörgő embernek, melyek másképp el sem nyerhetők. Ez a gondolkodás átragadt még keresztényekre is. A népies hit még ma is a látható világon kívül, valami titokzatos, ködös magasságban, aranytrónuson ülve képzeletben Istent, ki, ha sikerült jóindulatát megnyerni, csodákat művel, ha kell megváltoztatja az idő járását, felfüggeszti a természet törvényét s a nép érdekében, mely kegyeibe férközött, olyan kiváltságos jótéteményeket gyakorol, melyeket különben meg nem tenne. Ez a babonás hit az imádkozásnak olyan varázserőt tulajdonít, mellyel szemben az Istent saját kénye-kedve szerint indíthatja cselekvésre.

A felvilágosodott, művelt ember, ki bepillantott a természet életének törvényeibe ezzel az imádkozó móddal megbarátkozni nem tud. Nem azt mondjuk, hogy — amint némelyek sopánkodnak, — a tudomány kiöli a szívből az imádságos kedélyt. Nem, csak új formát, új értelmet ad az imádságnak, olyat, amely méltó ahhoz az Istenhez, akit megismert, — mert ismétlem, mindig olyan lesz az ember imádsága, mint amilyen Istenről alkotott fogalma. A tudomány minden kétséget kizáróan megállapította már azt, hogy a természeti világ életében, egy örök változtathatatlan törvény érvényesül. S Isten nem a világon kívül élő, s a világot kívülről kormányzó hatalom, ki néha-néha különös kérésére felfüggeszti a természet törvényét és kegyeltjei érdekében természetellenes csodát művel, hanem ebben a világban benne élő, e világot átható ez egész világnak életet adó szellemi erő, hatalom s maga a természet törvénye se egyéb, mint az ő lényének, tevékenységének, életének egyik külső megnyilatkozása. Isten van a lehulló csillagban és a szirmai bontogató szende ibolyában, az ég zengésében és a buzakalász tápláló sikerjében, az ágtól elvált alma esésében és az emberi szívdobogásban egyaránt. Bágyatag dolog tehát, Istentől azt kérni, hogy önző érdekünkben függesztesse fel vagy változtassa meg a természet törvényét. Mikor ezt teszem, szent lényegével ellentétes dolgot kérek s imádságom inkább szentségtörés, mintsem imádság. Minden imádságban Istennel akar az ember magának kedvező viszonyt teremteni, de aztán az imádság tartalma és külső formája is asszerint változik, hogy milyen nemes az imádkozó ember lelke és milyennek képzeletben Istent és mit tart az életben legértékesebbnek. A hadakozó pogányok ellenségeik legyilkolásához kértek Istentől segédelmet, míg Jézus a keresztén is eképpen imádkozott ellenségeiért, akik halálba juttatták: »Atyám bocsásd meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.« A bandita rablásaihoz kér segédelmet, a zsoltáriró tiszta szívért könyörög Istenhez.

De kérdés, vajon mennyiben remélhetjük, hogy imádságunk Istennél egyáltalán meghallgatásra talál? Ez attól függ, hogy mit és hogyan kérünk Istentől. Gyakori eset, hogy a különben általában nagyon val-

lások lelkeletű földművelő emberek, ami számukra legfontosabb, az időjárást szeretnék számukra befolyásolni. Néha esőt, máskor meg napsugarat kérnek, szükség szerint, anélkül, hogy arra gondolnának, hogy az időjárás amit befolyásolni szeretnének, az eső, mely veteményeiket öntözi, vagy a napsugár, mely buzakalászaikat érleli egyszerű kéréssel meg nem változtatható légnyomási viszonylatok szükségszerű eredménye. Kérdés, kiábrándítsuk-e naiv hitükből, hogy imádságukkal az időjárást is kedvezően befolyásolhatják Istennel. »Ha föl nem világosítjuk bölcsen és tapintatosan, idővel könnyen hitetlenségbe eshetik az ilyen ember. Előbb vagy utóbb ugyanis rá fog maga is jönni, hogy akármennyit imádkozzék is, az időjárás mégse fog az ő kénye-kedve szerint igazodni s így könnyen arra a gondolatra jöhet, hogy nincs Isten, ki az emberek imáját meghallgassa. Ha azonban tudatára ébred annak, hogy az időjárás egyszerű imádkozással meg nem változtatható ugyan, mert az változtathatatlan természeti törvények láncolatának az eredménye, de Isten az ismeretet, a bölcsességet se tagadta meg az embertől, mellyel magát az időjárás szélsőségeitől függetlenítheti, ez a felismerés csak mélyíteni fogja Istenbe vetett hitét. Adott Isten az embernek tudást, bölcsességet, hogy védekezni tudjon az időjárás mostohasága ellen is. Erdők irtásával vagy puszták fásításával a természet örök törvénye szerint egész vidékek csapadék viszonya változtatható meg, úgy ahogy azt a lakosság érdeke és boldogulása kívánja. A természet törvényét ember meg nem változtathatja, de azt a maga javára fordíthatja. A természet törvénye is Isten lényegének egyik külső megnyilatkozása és így jóindulatú, áldást osztó erővel van telítve. Ime a tudomány áldása. Ez a tudomány a vallással soha se ellenkezik, — hanem éppen hitünket erősíti, mélyíti Isten jóságában. —

A tudomány bizonyos időre megtudja állapítani az időjárásban beállható nagyobb változásokat s így tanácsot adhat azoknak, akiknek javaik az időjárástól függenek. Milyen rettenetes volna, ha az Isten egyik másik ember önző kérésére felfüggesztené a természet törvényét. Istentől azt várni, hogy velünk szemben részrehajló legyen és még az időjárást is önző érdekeink szerint irányítsa, az nemcsak tudatlanság, de szemérmelenség is. Az emberek érdekei különböznek. Az egyik gazda aratásra készül, vagy takarmányt akar szárítani, — tehát napsugarat kér, — a másik kapásnövényeire gondol, melyek kellő csapadék hiányában fejletlenül maradtak, hervadoznak — így esőért eseng. Ami az egyiknek áldás, a másiknak kár. Melyik kérését teljesítse Isten, ki gyermekeit egyformán szereti? Az ilyen kérések által magát nem befolyásoltatja, örök törvényei szerint igazgatja tovább az időjárás s az emberek hadd tanuljanak hozzá alkalmazkodni. Esztelenség a földbe, mely csak rozst terem, kukoricát vetni s aztán azért imádkozni, hogy Isten csodát tegyen s a kukoricában adjon gazdag aratást.

Sokszor gondatlanságunk, vagy kötelesség mulasztásának következménye aól akar az ember imádságával kibujni. Nem vigyáz egészségére, beteg lesz s akkor ijedezve imádkozik, hogy Isten függessze fel

veje szemben a természet törvényét s csodálatos módon szabadítsa meg betegségétől. Isten azonban nem tesz csodát, hanem jóindulata, lelkét ad az egészség tanából, hogy máskor jobban vigyázzon az ember. A kis diák elmulasztja feladatait elvégezni s az utolsó nap ijedtében, mikor már a lelkiismerete is vádolni kezdi, azért imádkozik, hogy valahogy mégis átesusszék a vizsgán. A gazda elhanyagolja tavaszi szántást és ősszel, mikor a szükség előre vetett árnyékát látja, jó aratásért imádkozik. Isten kérésüket — természetesen jóindulatából kifolyóan nem teljesíti — hadd tanulják meg azt, hogy siker és az áldás a mindig idejében végzett munka gyümölcse.

Angliában és Amerikában, mely különben a szélsőségek hazája, van egy számban folyton növekedő szekta, mely még a testi betegségeket is tisztán csak imádkozással akarja meggyógyítani. Orvost nem hívnak, orvossággal nem élnek, sőt még a táplálkozás természetes szabályait se követik — csak imádkoznak — természetesen nem sok sikerrel. S ha imádságuk meghallgatást nem nyer és százak halnak meg a nem gyógyított betegségben, erre azt mondják, hogy az illetőnek nem volt elég erős a hite Isten csodatévő hatalmában. Ha pedig egy-egy orvosság nélkül is meggyógyul, — mert véletlenül szervezete elég erős volt, hogy orvosi beavatkozás nélkül is ellenálljon a pusztító kórnak, — az ilyen esetben fennhangon csinálnak reklámot, az imádság testi bajokat gyógyító erejének — igaz, az imádság erejébe vetett hit és a tudat, hogy szereteteink betegségünkben velünk éreznek, frissítőleg hat a meggyengült szervezet életműködésére is. Sőt vannak krónikus szervi bajok, melyeket a képzelődés fokoz és amelyeket épp így autósuggeratív, az önmagunkba vetett hit ereje által enyhíteni lehet; de láb-törést, tifuszt, vagy vakbélgyulladást csak imádsággal gyógyítani akarni, — Istenkiszérvés. Isten, — igaz — mint mindenütt, itt is segít, de nem úgy, hogy felfüggeszti a természet törvényeit, hanem éppen az által, hogy az ember értelmét felnyitja a természet törvényeinek megismerésére, hogy ennek az ismeretnek birtokában, orvosi tudásával elhárítsa a veszélyt.

Sohase feledjük, hogy az imádságnak nem az a főcélja, hogy csak kéréseket terjesszünk benne Isten elé, hanem az, hogy annak áhítatában kapcsolatot keressünk és teremtsünk lelkünknek. Vele, minden lelkiség forrásával, Istennel. Istennek különben sincs szüksége arra, hogy mi hozzuk tudomására, hogy mit adjon és mitől kiméljen meg minket. Ő jobban tudja, mi szolgál javunkra, mintsem azt mi véges értelmünkkel átláthatnók. A légy ne akarjon tanácsot adni Michael Angelónak, hogy milyen javításokat eszközöljön Szent Péter templomán — mondja valahol M. J. Savage. Az ember ne adjon Istennek tanácsot, hogy miképp tegye számára szebbé és boldogabbá a világot. Sok-sok imádság van, melyeket valóban nem volna jó, ha Isten meghallgatna, mert sokszor igazán azt sem tudjuk, hogy mit kérünk s mi szolgál javunkra. Ezért az Isten — amint azt a föllí apa is teszi tudatlan gyermekével — megtagad tőlünk sok sok mindent, nem azért, mert hiányzik szivéből a szeretet, hanem azért, mert amit kérünk, nem volna javunkra. Mindig csak azért tagad meg tőlünk valamit, hogy helyette nagyobb ajándékot adjon. Mózes arra

kérte az Istent, hogy saját lábával érinthesse az ígért földjét. Ez nem adatott meg neki. Adott azonban az Isten helyette neki törhetetlen szent bizodalmat, hogy a nép szent álma Jozsue vezetésével alatt egykor hiány nélkül föltétlen mind valóra válik. Saul elindult, hogy megkeresse apjának elveszett szamarát. Sohase találta meg, helyette azonban megkapta Izrael országának királyi trónusát. A hatalmától előérzetétől megremegve, a gyászos emlékü Getsemáne kertben Jézus is nagy keservesen így imádkozott: »Atyám, ha lehetséges muljék el tőlem ez a keserű pohár.« De mégis ki kellett azt ürítenie. Meg kellett halnia. Kapott azonban az Istentől egy olyan hatalmas lelkierőt, mely drágábbnak bizonyult a földi élet minden örömeivel, lelki erőt, melynek érzetében lelkedogan mondotta: »Mindazonáltal ne úgy legyen, amint én akarom, hanem amint Te akarsz.« Muló földi életért imádkozott s helyette Isten az örök élet királyává avatta fel őt.

Akár testi, akár lelki javakat kérünk az Istentől, ne feledjük el azt, hogy Isten él körülöttünk a természet törvényeiben, fejük felett, a csillagok pályáiban, lábunk alatt, lent a föld gyomrában, Isten akaratára érvényesül az erkölcs törvényében is, aki tehát imádsága teljesülését várja, az csak Isten szent lényével egyező dolgot kérjen tőle. A gazda, ha imájában gazdag aratást kér, tegye azt azzal a boldog hittel, hogy Isten van a föld termőerejében, a nap-sugár által lehetőleg és az ég üdítő harmatában, az aláhulló esőcseppekben s ha maga is hűen idejében elvégzi a maga kötelességét, Isten ezekben és ezek által megáldja határát. S aki lelki javakra vágyik, azzal a hittel imádkozzék, hogy az Isten nemcsak a természetnek, hanem a lelki életnek a törvényeit is föltárja azok előtt, kik azt szivből keresik, feltárja az életboldogságnak elrejtett titkait. »Aki kér az Isten, aki keres, az talál, aki zörget annak negyütt-tük« — mondja a szentírás. Itt nyer igazi értelmet a hegyi kérés s másik mondata is. »Boldogok, akik énezik és szomjuhozzák az igazságot, mert ők megelégtetnek.« Ki a szent és igaz élet örömét és áldását keresi és kéri imájában, kérése minden bizonytal meghallgatást nyer — feltéve, — ha nemcsak ajkával imádkozik, hanem ha kérését lelkében az az ébredő és az ima áhítatában folyton erősödő elhatározás követi, hogy Istennek azon erkölcsi törvényei szerint fog élni, mellyel Ő az életboldogság feltételeit örökidőkre megszabta.

Meghallgatásra csak azok az imádságok találhatnak, melyek azoknak a törvényeknek értelmében szállanak fel a szivből, melyekkel Isten természeti és szellemi világunk életének rendjét megszabta. De az ilyenek aztán valóban meghallgattatnak és áldást hoznak. Tévedés volna azonban azt hinni, hogy eszerint az áldást hozó imádsághoz a szellemi és természeti világ alapos ismerete kívántatik meg, hogy csak a tudósok imádkozhatnak eredményesen. Ha kis-leányom olyan dolgot kér, ami ártalmára volna, mint jó apa megtagadom azt, mert tudom, hogy kérése tudatlanságából származik. Ezzel azonban iránta való szeretetem nem csökken, sőt erősödik. Így tesz Isten is, tudatlanságunk kérését megtagadja, mert szereti

Végzetes hiba volna tehát azoknak a meghasonlott lelki embereknek a tanácsára hallgatni, kik ezt mondják: »Hagyjatok föl az imádkozással emberek, hisz ugyis minden hiába való.« Imádkozásunk áhitatában, ha tudatlanok vagyunk, világosság támad lelkünkben és megoldódik annak az életnek is a titka, mely áldást és boldogságot szerez. Látomások támadnak, melyekben feltárul az Istennek velünk való célja és így boldogulásunk titka. Kibontakozik Isten szeretete, mellyel az ég és föld erői mind telítve vannak, feljebb a hit, hogy mi, emberek örömeinkben bánatunkban, életünkben és halálunkban Isten kezében vagyunk. Boldog tervek és nagy elhatározások születnek az ima áhitatában, elhatározások, melyek az életben termik meg drága gyümölcsöket, nagy tettekben, jó cselekedetekben. Tudós és tudatlan ember számára egyaránt az imádság a lélek napi kenyere.

Befejezésképpen jegyezzük meg azt, hogy csak kezdetleges, ősi formája az imádkozásnak az, amelyben csak kéréseink soroljuk fel Isten előtt. Sokkal eszményibb az az imádság, mely az Isten felé való vágyakozás érzése fakaszt fel szívünkben s amelyben lelkierőért könyörgünk, hogy az élet örömet és megpróbáltatását egyaránt elviselhessük. Nem az a fontos, hogy ezen a földön milyen sorsnak leszünk részesei, hanem az, hogy milyen lélekkel éljük az életet. Nem az a fontos, hogy a jövőbe lássunk s hogy a holnap nap gond és baj nélkül való legyen, hanem az, hogy legyen lelki erőnk azoknak leküzdésére és arra, hogy áldást és csapást, mit Isten ad, egyaránt hittel és megnyugvással fogadjunk és viseljünk. Az imádság a legmagasztosabb, mondjuk krisztusi formája az, melyben a lélek teremtő Istenét látja meg; megvilágosodik előtte az Ő szent akarata és a mag. akaratát Isten akaratával azonosítva, szent vágyakozások között így imádkodik: »Atyám, legyen meg a te akaratod.« Az ilyen imádság abból a boldog benső lelki tapasztalatból fakad, hogy Isten gondviselő Atyánk, segítségünket tehát mindenben bátran bizhatjuk Őrá. Menye. Atyám, te jobban tudod, mi szolgál javamra, mintsem azt az én gyarló, véges értelmemből láthatná, vagy gyöngé ajkam szavakban kifejezni tudná. Nem biztos, hogy vajjon jó-e az, amit én akarok, legyen meg hát a te akaratod. Atyám, célod volt vel-m, mikor az ismeretlenség világából életre szólítottál, szent országod építésének munkájához választottál engem is eszközül. Adtál nekem tiszta értelmet, meleg szívet és munkabíró izmokat, hogy mindezekkel Téged, a Te országodat szolgáljam, megországol építsek a földön. Atyám, legyen meg a te akaratod általam is.

Dr. Csiki Gábor.

Országos gyűjtés.

(X közlemény).

A beérkezés sorrendjében hálás köszönettel közöljük a gyűjtők nevét és a gyűjtővek végösszeget, amint következik:

317. Gál Árpád (Kispest)	100.000
318. Toth Sándor (Aszód)	377.000

319. Kiss Jakab (Mátyásföld)	100.000
320. Vitéz Molnár László (Budapest)	915.000
321. Rédiger Ödön (Pécs)	2.200.000
322. dr. Májay Ferenc (Kaposvár)	80.000
323. Antonya János (Budapest)	153.000
324. Berde Lajos	157.000
325. Hajdu Henrik (Ujpest)	100.000
326. Kovács Péterné	50.000
327. Szabó János (Szarvas)	2.000.000
328. Gagyai Sámuel (Rpalota)	70.000
329. dr. Gáspár Mózes (Budapest)	40.000
330. László Gyula	135.000
331. Kövendi Ferenc (Karcag)	125.000
332. Mathias Tivadar (Debrecen)	100.000
333. Kerekes Ferenc	200.000
334. Lófi Jenő	300.000
335. Hegyeshalmi Lajos dr. (Budapest)	25.000
336. Kiss Juliska (Kiskundorozsma)	240.000
337. Csongvay Géza (Pesterzsébet)	50.000
338. András Mózes (Budapest)	100.000
339. dr. Nyiredy Jenő	1.200.000
340. K. Nagy Lóránd (Kismarja)	800.000
341. dr. Csongvay Géza (Tiszalök)	100.000
342. Borbély György (Zalaegerszeg)	360.000
343. Kardos Gézané (Csákvár)	50.000
344. Benke Gyula (Turkeve)	10.000
345. Józsa Miklós (Budapest)	3.072.000
346. Szende Gyula	200.000
347. Jánossy Pal (Szolnok)	160.000
348. Ambrus Dénes (Budapest)	55.000
349. Pauszpertl Károlyné	162.000
350. Dr. Veress Gábor	100.000
351. Dr. Szontágh Tamás	20.000
352. Fábrián Dénes (Pestszentlőrinc)	50.000
353. Ráduly János (Bácsalmás)	750.000

I—X közlemény összege: 104.295.106

Ez összeg egyezik a m. kir. Postatakarékpénztár 1925 évi 42 számlakivonatával. Teljes tisztelettel az Egyházközség Gondnoksága.

IFJUSÁGI ROVAT.

Havonként.

Amikor a szerkesztőség volt oly szíves Ifjusági rovat címmel helyet adni e lapban, olyan közleményeknek, amelyek az ifjuság tollából kerülnek ki, akkor előttünk három szempont lebegett. 1.-ször is a Dávid Ferenc Ifj. Egyesület mozgalmairól beszámolni, 2. barátokat szerezni és végül oly közleményeket megjelentetni, amelyek révén a tanuló diákok és a tanulni vágyó iskolán kívüli ifjak is megtalálhassák e lapban az őket érdeklő, lelküket nemesítő és szellemi képességüket fejlesztő irányokat és tanulmányokat. Ez utóbbi cél szem előtt tartásával arra kell törekedjünk, hogy az ifjuságban fejlesszük az unitárius öntudatot oly képpen, hogy bármikor s bárki előtt ne kelljen szégyenelnie, hogy e vallás követője. Erre szükség van, még pedig mulhatatlanul nagy szükség, mert Erdély elvesztésével ott állunk, hogy elvesztettük az összes unitárius iskolákat is.

Míg Erdély miénk volt az elemi iskolák mellett volt három középfokú unitárius iskolánk, amely többé

kevésbé kielégítette az unitáriusok igényét, amennyiben a Kolozsvár, Székelykésztur és Torda vidékiek megkaphatták az unitárius szellemben való nevelésüket s így átplántalhatták azokba is, akiknek erre nem volt alakalmuk avagy módjuk. Akik kevésbé ismeri egyházunk derék multját és nevelési rendszerének kiválóságát, az nem fog osodálkozni azon, hogy kitünő értékek, miért kerültek ki, ez iskolák falaiból a számarányunkhoz mérten jóval nagyobb százalékban. Az nem fogja pusztán véletlennek tartani. Mert ez iskolákban számtalan esetben látták és élveztek az önzetlenségnek a puritánságnak, szabadelvű gondolkodásnak és a türelmességnek a jó példáit, ami akarva, nem akarva is önkéntelenül beléjük oltódott tanulmányaiknak megszerzése alatt. Ezen nemes tulajdonságokkal felruházkodva kerültek ki az életbe, ahol aztán közéleti szereplésükkel méltó nevet vívtak ki nemcsak a maguk, hanem az unitárius egyház számára is.

Értékes és eredményes multtal dicsekedhetik egyházunk, mert például nem kisebb értékeket adott a magyar irodalomnak, mint Brassai Sámuel, Aranyrákosi Székely Sándort, Kriza Jánost, Bölöni Farkas Sándort, Orbán Balázst, Jakab Eleket, stb. a politikai életben is számottevő szereplésű Berde Móza és Káli Nagy Elek, továbbá Nagysolymossi Koncz János Zsuki László, Brassai és Augusztánovich és a többi személyében pedig valóságos jellem óriásokat tud felmutatni az áldozatkészség terén, akik egyszerű életmód mellett, de törhetetlen munkakadéval és szorgalommal azért gyűjtöttek vagyont, hogy minél több jusson a tanulni vágyó szegény ifjuság ezreinek; maga a nevelés körül Brassai, Sebes Pál és Buzogány Áron oly példák hazánk tanügyi történetében, akikre méltán büszkék lehetünk.

Azt hiszem nem tévedek akkor, amikor úgy mondom, hogy nem azért voltak a fent nevezettek és még számosan oly kiválóak, mert az unitárius vallás követői voltak jól tudjuk, nem volt valami hízogó ajánló levél az ha valaki unitárius volt, még a mult század közepe táján sem, amikor 1840-ben megtörténhetett az az eset, hogy a szatmármegyei Farkasaszó községben egy letelepülni szándékozó magyar unitárius ember ellen az esküdtbiróság azt az ítéletet hozta, hogy ha nem megy ki a községből, tömlöcbe vettetik, mint veszedelmes ember, tehát ismétlem, nem azért voltak ők oly kiválóak, mivel az unitárius egyházhoz tartóztak, hanem azért, mert unitárius szellemben nyerték oktatásukat. Nagy példák, nemes példák követői voltak ők, mert mindmegannyi szeme előtt egy-egy ideális alak lebegett és annak szellemében dolgoztak egész életükön keresztül. S ezeket az ideálokat leginkább erdélyi föld szülte, amely szintén nem véletlen, mint-hogy tudjuk a történelemből, hogy ez a kis ország-rész szenvedett a legtöbbet és a benne elismert hét felekezet közül az unitáriusoknak duplán kijutott e balsors, de a szenvedés, miként Kölcsey oly találóan mondja azért szükséges, hogy megtanítsa az embert érezni és gondolkodni.

Ujabbán, Erdély megszállásával ismét nem csak veszteség érte az unitáriusokat. Az onnan kimenekült unitárius családok nagy része Budapestre, más része pedig elszórtan az ország különböző helyeire került.

Ez által az unitárius tanulók elvesztették azt a szükséges szellemi táplálékot, amit még apáink élveztek és esetleg idősebb bátyáink. Kikerültek Erdélyből a családok oly helyre, ahol annyit tudnak az unitarizmusról, mint amennyit Európa tud Magyarországról. Nemzetünk természetesen nem nyugszik bele abba, mivel ismeri saját értékét, hogy csak annyit tudjon felőle a világ, hogy van a Duna mentén egy kis állam, amely pár évvel ezelőtt »Osztrák tartomány« volt, hanem uton-utfélén iparkodik felvilágosítani a külföldet arról, hogy itt ezer év óta mily magas kulturát fejtett ki, mily fontos szerepet töltött be a történelem folyamán és meggyőzni arról, hogy mily nagy értékeket adott a világnak e kis jelentéktelennek látszó ország. Nekünk unitáriusoknak e közös törekvésen kívül még saját testvéreinkkel szemben is el kell ismertetni létjogosultságunkat, amihez ugyancsak az értékeink felsorakoztatása és ismertetése szüksége. De előbb ezt természetesen magunknak is ismerni kell.

Az az aggodalom, hogy az Erdélyből akár régebben akár most kikerült ifju oly öntudatos hitet nem meríthet, mint amilyen oktatást ott kapott volna, nem alaptalan, ha mérlegeljük a magyarországi unitárius tanulók helyzetét. Két csoportra lehet osztani a tanulókat. A fővárosban és vidéken lakókra. Tény az, hogy sem Pesten, sem vidéken unitárius iskola nincs. Még a fővárosban összejönnek a tanulók hetenként egyszer egy hittanórára, amelyen 30-30-an szoktak részt venni. első elemistától, nyolcadik gimnázistáig. (Már pedig e heti egy óra igen kevés ahhoz, hogy minden irányban eleget kapjon hitben való megerősödéshez.) Templomba, hol ezt némiképp pótolhatná, nem járhat el mindegyik, mert a nagy távolság és a gazdasági helyzet nem engedi. Ennél még sivárabb a vidékiek helyzete. Itt még unitárius lelkész sincs, aki legalább utmutatásokat tudna adni. Kénytelen a gyerek más felekezet hittanójára eljárni, ami magába véve nem veszélyes, sőt egyenesen hasznára válhatik, ha kellő tapintattal és türelmességgel oktatja az illető hittanár, de felette veszedelmes egyházunk számára, ha ez nem úgy történék, vagy az ifjuban nem ébred fel, avagy nem ébresztik fel az öntudatot, mert a ma-holnap férfivá nőtt ifju elveszett az egyház számára. Ezért a mai valóságos viszonyok között a szülőkre kettős feladat vár: örködni a gyermekekre, hogy a nagyobb számba bele ne olvadjanak és másodszor a hiányt úgy pótolják hogy a majdan felszabadult erdélyi unitáriusok megfoghatkozott és kétségtelen az idegen hatalomtól meggyöngyült erejét megerősíthessék. Ezt követeli a szülőtől a tradíció és azok iránti kegyelet, akiknek jóvoltából és akiknek szellemében ők nyertek oktatást.

E cél elérésében kíván segítségére lenni az Unitárius Értesítő Ifjusági rovata is, amelyben havonként hazafias érzelmű, minta jellemű és erkölcsi értékű unitáriusokat fogunk ismertetni. Kérjük a mindenható, hogy közös célunk legyen eredményes.

Borbély András.

A Dávid Ferenc Ifjusági Egyesület a saját pénztára terhére rendezett ingyenes tánckurzusa véget ért. A két hónapos tanfolyamot mind-

végig élénk érdeklődés kísérte, úgy, hogy átlag husz-huszonöt pár ifju járt el állandóan, hogy a sport és művészet ezen fájának is hódoljanak. A kurzus virágvasárnapján jól sikerült vizsgával záródott le.

Műsoros, piknikszerű tea-délutánt rendez a Dávid Ferenc Ifjúsági Egyesület április 24-én, vasárnap délután 6 órakor a Vízsepp Társaság helyiségében IX. Ferenc körút 29. szám alatt. Mivel az ily jellegű összejövetelnek a láncát eddigi más irányu tárgysorozat miatt csak most lehetett ismét tovább fűzni, éppen ezért az ifjuság gondosan előkészített tervszerűséggel akarja ápolni a programjainak ezt a virágát is. A mindig jól sikerült tea-délutánok méltó társa lesz az elkövetkezendő is, mert a gyönyörködtető műsoruk minden egyes száma külön élvezetet fog nyújtani az öregeknek és ifjaknak egyaránt. Műsor után tánc lesz. Belépődíj nincs, de ruhatár kötelező. Tekintettel arra, hogy jótékonyági céllal rendeződik e kellemes szórakozás, kérjük a megértő anyai szíveket, hogy esetleges ajándékaikat már előzőleg jelentsék be Péterffy Juliskánál Kun-utca 22. III. em., telefon: József 312.00. A tea délután napján a Vízsepp Társaság helyiségébe d. u. 2—4 óra között szíveskedjenek elküldeni. Ez összejövetelre ezuton is szeretettel hívjuk meg az unitárius társadalomnak a szépért és jóért lelkesedő tagjait és barátait.

A mennyei koldusasszony.

Rózámnak, aki égbe költözött
És áldott volt az asszonyok között.

Irla: LONDESZ ELEK.

A földre bámulok —
Előttem ellebegnek
Sötétlő árnyai
A báránfyellegeknek.

A föld, mit elrabolt
Azt már nem adja vissza:
Hálátlan cimborá!
A könnyedet megissza

S hallgatva őrzi meg
Bizalmas vallomását
És nem nyílik ki szája
Csak ha sirgödröt ásít.

Milyen derült az ég!
Mint teljesült reménység.
Fehér báránfyokat
Előre hajt a kékség

Ezeket őrzeni
Angyal fiu se kellett —
Vagy ott horkol talán
Egy csillag-boglya mellett?

Vajjon mit álmodik
Játékos képzelettel
Abból, mit otthon ő
Utravalóul tett el?

Mert angyalt égi fény
Táplál meg látomása,
Aminek idelent
Nincsen szépségre mása.

Fantáziának is,
Mely költő drága kincse,
Ilyen álom való,
Hogy színnel tele hintse!

Ha felrepülve most
Ilyen álmodat lejuttat:
Kristályon napsugár
Tört akkor erre utat.

Repülj, fantáziám
Játékos szökkenéssel
És gyere vissza gyorsan
Mert szenvedek, ha kése!

Megy és jön. Már tudom:
Mi történt fent az égben?
Szemem káprázva függ
A kéklő messzeségben,

Mely titkokat sugorl
Lelkem legbelsejének —
Zeng benne hárfahang,
Cimbalom, angyalének.

Meg egy más — földi hang
Oly bus, de mégis édes:
Mégkönnyeztetve is
Örvendeztetni képes!

Hü kedvesem — te már
Mennyországbán repülgetsz
S mint hattyu a favon,
Te fényben elmerülhetsz!

De mégis disztelen
Ruhád meg a hajad!
Jaj, ő mint koldusasszony
Látom, amint halad

Csillagtól csillagig
Sugárzó lelkek mellett,
Koldusbot a kezében
Ezüst lilium helyett.

Amikor égbe szállt:
Hűségének díjában
Sok csillag ragyogott
A köntösén, hajában,

De visszanézve rám,
Ki idelent maradtam
S az idő mezején
Csak sóhajtást arattam:

Megállt és könnyezett,
Kezét keresztbe tette,
Majd legszebb csillagát
A kebléről levette.

HIREK

Telefonszámunk: Lipót 974-24.

»Az Unitárius Értesítő« jelen számát még megküldjük minden eddigi olvasónknak azért, hogy ezt a felhívást olvashassák. Fájdalommal tesszük bár, — de ez az utolsó küldeményünk azok számára, akik éveken át csak elfogadták a lapot és éveken át nem fizettek érte egy fillért sem. Kivételt teszünk szegény testvéreinkkel, akik családjuk életének súlyos megterhelése nélkül nem képesek fizetni. Nekik ingyen küldjük. Örömről szolgál, ha olvassák. De sokan, igen sokan, akik könnyen fizethetnének nem gondoltak arra, hogy mekkora küzdelem fenntartani egy olyan lapot, amit 935-en olvasnak és amelyért csak 400-an fizetnek évente. Hatodik éves munkánk még a régi adósságokkal is küzdök. Az új névsor már elkészült. Akik továbbra is olvasói kívánnak lenni lapunknak, azok múlt számunkkal küldött csekk útján beküldhetik az előfizetést és hátralékukat. Boldog ünnepeket kíván szeretettel a kiadóhivatal.

Istentiszteletek a fővárosban és a környéken. Minden vasárnap d. e. 11 órakor az V. Koháry uccai templomban. Minden hó második vasárnapján d. u. 4 órakor a VIII. Csobánca-uccai elemi iskolában. Minden hó utolsó vasárnapján d. e. 11 órakor Pestszentlőrincen az állami telepen a polgári iskolában.

Esketést, keresztelést, temetést egy nappal előbb kell bejelenteni. Ezt saját érdekében mindenki tartsa szem előtt. Hivatalos órák: délelőtt 9—12-ig és dél után 2—4 óráig.

Nőszövetségünk minden hó második esütörtökén délután 5 órakor tartja üléseit a lelkészi hivatalban, ugyanakkor bibliamagyarázat.

Rendőreink részére külön Istentiszteletet tartunk minden hó harmadik esütörtökén este 6 órakor.

Lakásváltoztatás esetén egy levelezőlapon kérjük az értesítést az új címről, hogy lapunkat pontosan kézbesíthessük.

Ha egy családban betegség, vagy egyéb baj támad, ha valamely család tagja kórházi ápolás alá kerül, hozzátartozói levélben vagy telefonon értesítsék a lelkészi hivatalt erről, hogy amennyire erőnktől telik, enyhítsük testi-lelki fájdalmát, szenvedő testvérünknek.

Nagypénteken d. e. 11 órakor, Jézus halálának emlékére, egyházi énekarunk a Passiót zenekli. Imádkozik és beszédet mond: Biró Lajos lelkész.

Husvétii ünnepünk mindkét napján osztunk urvacsorát. Első napján prédikál: Józán Miklós püsp. vikárius. Urvacsorát oszt, dr. Csiki Gábor missz. lelk. Második napján prédikál: Jancsi László lelkész. Urvacsorát oszt: Biró Lajos lelkész.

Gyulán március 27.-én tartott Istentiszteletet és osztott urvacsorát Józán Miklós püspöki vikárius. Az ottani református hívek templomában volt az Istentisztelet, amelyen testvérfelekezet tagjai is részt vettek. Híveink közül 22-en részesültek a szeretet vendégében, amelyre a kegyzereket a ref. lelkész előzékeny szíveséggel bocsátotta rendelkezésünkre.

Miskolcon Virágvasárnapján délelőtt a lutheránus templomban tartott Istentiszteleten vettek urvacsorát híveink, akiknek szintén Józán vikárius ur volt ez alkalommal szolgálópapjuk aluth. esperessel együtt.

Debrecenbe is Józán vikárius készül április 24-ére amikor is fél 12 órakor a Kossuth-utca ref. templomba gyűlnek össze az unitáriusok. A debreceni Istentisztelet után közvetlenül esperesi vizsgálatot tart, Füzesgyarmaton, Dévaványán, és Mezőberényben a vikárius.

Dr. Sidney B. Snow volt montreáli (Kanada) unitárius lelkész feleségével együtt egy világszerte ut során április 3.-án utbaejtették Budapestet is és egy házközségünk szívesen látott vendégei voltak 3 napig. Ápr. 3.-án (vasárnap) este fogadta egyházközségünk őket, akik 1920 nyara óta nemcsak nekünk, de erdélyi testvéreinknek mindenkor kedvesek lesznek. 1920 év nyarán Sidney B. Snow lelkész volt a vezetője annak az amerikai egyházi bizottságnak, amely erdélyi egyházainkat meglátogatta s anyagi helyzetük súlyosságán az amerikai egyházak testvéri segítségével enyhített. Elbájlolva hallgattuk üdvözlő beszédét, melyben, mint egy meleg testvéri esőkre, úgy emlékezett vissza erdélyi útjára, ahol minden eklézsia tiszteltbeli papjává, esperesévé, sőt Enlaka községe tüzoltófőparancsnokává is megválasztotta örömeiben és szeretetében. Egyházközségünk nevében Józán vikárius ur a Nőszövetség részéről annak elnöke Buzogány Anna urnő, az ifjuság képviselőjében diszmagyarban Borbély Pál főiskolai hallgató köszöntötték a vendégeket. A Prot. Nőszövetség, a Magyar Asszonyok Szövetsége, a Szilágyi Erzsébet Szövetség és több székely és ifjusági egyesület elküldte képviselőjét és követőit üdvözlésére azoknak, akiket szeretünk és hálánk kíséri mindenfelé.

Az Unitárius Nők Szövetsége április 21-én (csütörtök) d. u. 5 órakor a Koháry-uccai templomban — nagygyűlést tart, amelyen minden unitárius asszony bevonásával, az eddigieknél szélesebb alapon kívánja megszervezni jótékony munkáját. Minden unitárius asszony jöjjön el a gyűlésre, vétesse fel magát a tagok közé s halgassa meg a programját annak munkának, amellyel a szenvedők segítségére akar sietni a Nőszövetség.

»A Protestantizmus teendői a nemzeti egység megteremtése körül.« Ez volt a címe annak az előadásnak, amelyet Józán Miklós püspöki vikárius tartott a Bethlen Gábor Szövetség által rendezett előadás sorozaton ápr. 6-án. A hulló eső ellenére igen szép számú gyülekezet hallgatta főpapunk fejtegetéseit a felvett problémáról. Különösen az elhunyt Prohászka püspökről való megemlékezése — amit e számunkban is közlünk — sok hallgató szívét megfogta. Az egész előadást egyébként lapunk valamelyik következő számában hozni fogjuk.

Ifjusági Istentiszteletet tart Biró Lajos lelkész április 24-én délután 5 órakor a Koháry-utcai templomban. Szívesen látjuk a felnőtteket is, de az iskolabajáró növendékeknek kötelességük megjelenni.

A konfirmáló növendékek ünnepélyes megáldása és az első urvacSORA kiszolgáltatása

május 26-án (Áldozó-estütörtökön) délelőtt 11 órakor lesz a templomban. Az ünnepélyes beiktatásra a vidéki konfirmáltaknak is meg kell jelenniük.

Pesizentlőrincen húsvét másodnapján délelőtt 11 órakor vacsoráit oszt dr. Csiki Gábor misszió lelkész. Április 24-én (vasárnap) pedig a rendes hóvégi Istentiszteletet is megtartja.

A Dávid Ferenc Egylet az idei tavaszi szezonban április 8-án tartotta az utolsó vallásos estélyét. Gál Miklós nyugalmazott lelkész mély gondolatokkal írt felolvasása: »Epizódok a Jézus életéből modern megvilágításban« volt a központja az estnek. Mőckesch Brünnhilda dalénekesnő ének-számai, Scholtz János gordonkaművész és dr. Barzu Líviusz órnagy hadbíró harmónium és gordonka együttese, dr. Molnár Jenő Antal orgonaművész preludiuma művészi színvonalra emelték az estet. Jézus vikárius bemutatta Londesz Elek író: Menyei Koldusasszony című gyönyörű versét. Műsor után a szokásos vacsorával végeztük az idei szezon utolsó Dávid-estjét.

Sremélyi hírek. Szentiványi Sándor, Amerikából hazajött lelkészjelöltet a püspök ur Kolozsvárra nevezte ki második lelkésznek. Jó munkát kívánunk neki innen is.

Dr. Simándy Tamás törvényszéki titkárt a Kormányzó ur törvényszéki bírónak nevezte ki, meghagyva az igazságügyminiszteriumban az eddigi beosztásban.

Dr. Imreh Pál orvos lakásán (VI. Podmanicsky-utca 85) rendelőjét újból megnyitotta. Hitrokonokat méltányos áron fogad.

Kerekes Ernőt, Kerekes Ferenc debreceni p. ü. tisztviselő hitrokonunk jeles végzettségű fiát, most avatják a debreceni egyetemen jogi doktorrá. Minden eddigi szigorlatát egyhangú kitüntetéssel tette le és az ősszel gyűrűs doktorrá avatják. Gratulálunk a boldog apának és a jeles fiúnak.

Ki fogadna örökbe egy 6 éves unitárius kisleányt és egy 4 éves unitárius ficskát? Anyjuk meghalt, apjuk kereset nélkül nem tudván eltartani őket nagyszüleikhez kerültek (Kispest, Irányi-utca 68.) Szelíd, okos, életrevaló, a jó szóra engedelmesen hajló gyermekek.

Előre is hírt adunk arról, hogy a Dunatiszamenti Egyházközség, ez évi rendes közgyűlését június 16-án — Uruapja — délután tartja Budapesten. Vidéki lelkészek a hitoktatás adatait áldozó-estütörtökig sziveskedjenek beküldeni a budapesti lelkéssé hivatalnak.

A Protestáns Nőszövetség felkérésére dr. Pekár Gyula és dr. Benes Zoltán április 28-án délután 6 órakor előadást tartanak az októberi forradalomról a régi képviselőházban. (VIII. Főherceg Sándor u. 8.)

HALOTTAINK.

Aranyosrákosi **Biró Lajos**, nyug. jegyző 63 éves korában, 1927. márc. 5-én Cségyez községben meghalt. III. 7-én temették nagy részvétellel a közseregben álló jegyzőt.

Nyomatott Bognár Jenő sajtóipari üzemében Ujpest, Lőrinc-u. 65. Felelős nyomdavezető: NESZT KÁLMÁN.

Hercz Kálmán

kiskereskedő, március 21-én 45 éves korában Budapesten, meghalt.

Jacobi Fülöp

a Fincsiere Bizt. Intézet közismeretben álló ügyv. igazgatója, minden ismerősének meleg szívű barátja e hó elején hivatalon erdélyi útjában Kolozsvárt meghalt. Temetése április hó 8-án volt a berepesi temetőben. Áldott legyen emlékezetük.

Felelős kiadó:

BIRÓ LAJOS.

BIRTALAN LAJOS

kárpitos és diszítő

BUDAPEST, VII, AKÁCZFA-UTCA 58.

Elvállal angol bőr-, szalon- és függönydiszítéseite továbbá szabadon álló ottomán ebédlő-díványok rugganyos ágyceték, matracok, ablakrolók készítését és autók párnázását a legjutányosabb áron. Vidékiek soronkívül pontosan kiszolgáltatnak. Szőnyegek, függönyök megóvását és molytalanítást vállalom.

Két-, három- és négynyílűs

székely házi szőttes

asztalkendők, törülközők, konyharuhák stb. megrendelhetők:

Deák Miklós

hitrokonunknál

Lakása: II. KER., TÖLGYFA-UTCA 14

Káda

Puttony
Boredés
Mezőgazd
szerszámó
Tragacsoka
Kocsirészek

készítünk

Budapest, V., Kálmán-u. 21. Telefon: 5-34.